

آئین نامه رعایت از حقوق مالکیت معنوی در استفاده از منابع الکترونیکی

مقدمه

حقوق پدیدآورندگان برای کنترل وضعیت و استفاده از آثاری که خلق می‌کنند، از سوی پیمان‌های بین‌المللی و همچنین قوانین بسیاری از کشورها به رسمیت شناخته شده است. این حقوق در مجموع به‌عنوان «کپی‌رایت» یا حق مالکیت فکری نامیده شده است.

اهداف و ضرورت

استفاده از منابع جدید اطلاعاتی نظیر منابع الکترونیکی یکی از متداول‌ترین راه‌های دستیابی به اطلاعات علمی جدید است. بدنبال اضافه شدن این نوع منابع به مجموعه کتابخانه‌ها، سیاست‌های کلی، برنامه‌ها و اهداف کتابخانه‌ها نیز دستخوش تغییراتی شده است. بدلیل تفاوت‌های ساختاری منابع الکترونیکی با مجموعه‌های سنتی در کتابخانه‌ها، لازم است چارچوب کلی ارائه خدمات مربوط به این منابع تعیین و تدوین گردد. آیین‌نامه حاضر با هدف بهبود ارائه خدمات و رعایت حقوق مالکیت فکری و مسائل حقوقی مربوط به استفاده از منابع الکترونیکی تدوین شده است.

تعاریف آیین‌نامه

منبع دیجیتال

منظور از منبع دیجیتال در این آیین‌نامه، انواع مختلف منابع اطلاعاتی اعم از کتابها، مجلات، پایان‌نامه، طرح تحقیقاتی، کارآمایی‌های بالینی، اطلاعات دارویی، گایدلاین‌ها (راهنمای پزشکی)، چنرسانه‌ای‌ها، تصویر، فایل ویدئویی و ... الکترونیکی است که بصورت برخط و از راه دور قابل استفاده و در دسترسی کاربران مجاز می‌باشد.

مجموعه الکترونیکی

منظور از مجموعه‌های الکترونیکی، پایگاه‌های ارائه دهنده منابع الکترونیکی شامل تعداد مختلفی از انواع منابع الکترونیکی موجود در زمینه‌های مختلف پزشکی و پیراپزشکی می‌باشد که از طریق ناشران و یا شرکت‌های تولیدکننده منابع اطلاعاتی ارائه شده و در اختیار کاربران قرار دارند. و شامل سه گروه زیر می‌باشد:

الف- پایگاه‌های اطلاعاتی و مجلات الکترونیکی خریداری شده (کنسرسیومی وزارت بهداشت)

ب- پایگاه‌های دسترسی آزاد (Open access)

ج- منابع رایگان تحت وب

د- پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی خریداری شده توسط دانشگاه

استفاده از منابع الکترونیکی

منظور امکان عضویت، انجام عملیات جستجو، مشاهده جزئیات اطلاعات منابع الکترونیکی، دریافت متن کامل منابع الکترونیکی موجود در مجموعه های الکترونیکی دانشگاه است.

حقوق مالکیت معنوی

مالکیت/حقوق فکری/معنوی به حقوقی گفته می‌شود که به صاحبان آن حق بهره‌وری از فعالیت‌های فکری و ابتکاری انسان را می‌دهد و ارزش اقتصادی و قابلیت دادوستد دارد ولی موضوع آن شیء معین مادی نیست. که در این آیین نامه حق بهره‌وری و شیوه‌های استفاده از انواع منابع دیجیتالی مد نظر می‌باشد.

ماده ۱: کاربران یا استفاده کنندگان

منظور از کاربران و استفاده کنندگان از منابع الکترونیکی دانشگاه، کلیه افراد حقیقی و حقوقی دارای رابطه شغلی با دانشگاه علوم پزشکی اصفهان است به نحوی که این افراد قادر باشند با استفاده از یکی از روشهای دسترسی به شبکه اینترنت دانشگاه، از منابع موجود در وب سایت کتابخانه دیجیتال استفاده نمایند.

ماده ۲: روشهای دسترسی و استفاده از منابع الکترونیکی

انواع روشهایی که برای استفاده از منابع الکترونیکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان مورد استفاده قرار می‌گیرند بشرح زیر می‌باشند:

- الف - مراجعه به کلیه سیستم‌های کامپیوتری موجود در پردیس مجتمع آموزشی رحمتیه، ستاد دانشگاه، بیمارستانهای آموزشی هاجر(س) و کاشانی بر اساس ترتیب IP های تنظیم شده
- ب- دسترسی به مجموعه منابع الکترونیک خارج از شبکه اینترنت دانشگاه بر اساس دریافت و استفاده از طریق اکانت های VPN یا Off Campus Access دانشگاه
- ج- عضویت در پایگاههایی که امکان ریجیستری دارند که پس از آن می‌توان با دریافت نام کاربری و کلمه عبور بدون VPN به آنها وارد و منابع را جستجو و استفاده کرد
- د- سیستم گوشی همراه که نیاز به تنظیمات با همکاری، همکاران کتابخانه دیجیتال و IT دانشگاه دارد

ماده ۳: شرایط دسترسی به منابع الکترونیکی

تقریباً تمام پایگاههای اطلاعاتی موجود در کتابخانه دیجیتال به روش اشتراک سالانه تهیه شده و مالکیت آن متعلق به ناشر یا کارگزار آن می‌باشد که دسترسی و استفاده آن تابع شرایط زیر می‌باشد.

الف- بر اساس توافق فی مابین دانشگاه و ناشران، دانلود سیستماتیک (دانلود کل یک کتاب یا همه مقالات یک شماره از یک مجله در یک زمان مشخص) توسط کاربران تخلف محسوب شده و ممنوع می‌باشد.

ب- مسئولیت حفظ و نگهداری اکانت‌های ایجاد شده جهت کاربران بر عهده ایشان می‌باشد. لذا در صورت سوء استفاده از این اکانتها، مسئولیت سوء استفاده بر عهده کاربر می‌باشد.

ج- اکانت‌های ایجاد شده جهت استفاده از منابع الکترونیکی صرفاً تسهیل‌کننده روش دسترسی به منابع می‌باشند و سطح دسترسی به منابع الکترونیکی (نظیر تعداد منابع یا بازه زمانی دسترسی به آرشیو مطالب یک منبع الکترونیکی) تابع قرارداد و نحوه اشتراک مجموعه های الکترونیکی است . لذا در صورتیکه با وجود استفاده از اکانت شخصی کاربر ، برای دسترسی به یک منبع الکترونیکی خاص از کاربر نام کاربری و کلمه عبور درخواست شود ، منبع مذکور تحت اشتراک دانشگاه قرار ندارد .

ماده ۴: نحوه برخورد با تخلفات

الف- بر اساس بند الف ماده ۲ هرگونه دانلود سیستماتیک تخلف محسوب شده و تمام خسارتهای ناشی از شکایت ناشرین یا نمایندگی آنها بر عهده فرد مذکور می باشد (اطلاعات پروفایل این گروه کاربران از طریق گزارشات و تهیه خروجیهای مدیریتی قابل استخراج می باشد)

ب- در اختیار قرار دادن اکانت VPN به سایر افراد به منظور استفاده یا دانلود مقاله یا سایر منابع بر عهده فرد دارنده اکانت می باشد و تمام مسئولیتهای حقوقی آن نیز بر اساس بند الف متوجه فرد مذکور می باشد.